

Универзитет у Крагујевцу
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ

Број: 776/4
18.03.2019. године

Декан Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, на основу чл. 87. Статута Правног факултета у Крагујевцу, а по указаној потреби, донео је 18.03.2019. године,

РЕШЕЊЕ

Ставља се на увид јавности Извештај Комисије о оцени научне заснованости теме докторске дисертације

" *Угрожавање пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима у римском и савременом праву* "

и испуњености услова кандидаткиње Милице Соврлић и предложеног ментора за израду докторске дисертације објављивањем на интернет страници Правног факултета у Крагујевцу, у трајању од 15 дана.

Образложење

Комисија за оцену научне заснованости теме докторске дисертације "*Угрожавање пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима у римском и савременом праву*" и испуњености услова кандидаткиње Милице Соврлић и предложеног ментора, за израду докторске дисертације образована Одлуком Већа за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу, Број: IV-02-105/22 од 20.02.2019. године, доставила је Факултету Извештај, дана 08.03.2019. године.

Сагласно чл. 9. ст. 2 Правилника о пријави, изради и одбрани докторске дисертације, докторског уметничког пројекта и Одлуке о изменама и допунама Правилника о пријави, изради и одбрани докторске дисертације, докторског уметничког пројекта Универзитета у Крагујевцу, по добијеном позитивном мишљењу надлежних органа Универзитета у Крагујевцу, Факултет ставља на увид јавности достављени Извештај.

Имајући у виду наведено донео сам решење како гласи у диспозитиву.

Доставити:

- Сајт Факултета,
- Архива.

ДЕКАН

Проф. др Драган Вујисић

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ

ПРИМЉЕНО: 08.03.2019			
Орг. јед.	Број	Прилог	Вредности
	776		

Предмет: Извештај комисије за оцену научне заснованости теме докторске дисертације и испуњености услова кандидата и предложеног ментора за израду докторске дисертације

Одлуком Наставно-научног већа Правног факултета у Крагујевцу број 360/5.2.1 од 04.02.2019. године и Већа за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу број IV-02-105/22 од 20.02.2019. године, формирана је Комисија за писање Извештаја о оцени научне заснованости теме докторске дисертације под називом: „Угрожавање пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима у римском и савременом праву“ и испуњености услова кандидата Милице Соврлић и предложеног ментора, др Срђана Владетића, ванредног професора Правног факултета Универзитета у Крагујевцу на ужој научној области области Римско право. Комисију чине др Емилија Станковић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, др Владимир Вулетић, ванредни професор Правног факултета Универзитета у Београду и др Срђан Владетић, ванредни професор Правног факултета Универзитета у Крагујевцу.

На основу увида и анализе приложене документације, Комисија подноси Наставно-научном већу Правног факултета Универзитета у Крагујевцу

ИЗВЕШТАЈ

1. Биографија и преглед научно-истраживачког рада кандидаткиње

Кандидаткиња Милица Соврлић рођена је 01.09.1990. године у Косовској Митровици. Основну школу и Гимназију завршила је у Зубином Потоку са одличним успехом.

Правни факултет у Крагујевцу, општи смер, завршила је 2013. године. Све испите предвиђене наставним планом и програмом положила је са просечном оценом 9,76 (девет и 76/100). Мастер студије завршила је на Правном факултету у Крагујевцу 2015. године са просечном оценом 9,83 (девет и 83/100). Две године заредом (завршна година основних студија и завршна година мастер студија) била је стипендиста Фонда за младе таленте, Министарства омладине и спорта.

Докторске академске студије на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу уписала је 2015/2016 године. Студент је треће године докторских студија на ужој научној

области Римско право. Све испите предвиђене наставним планом и програмом положила је са оценом 10 (десет 00/100), објавила је потребан број научних и стручних радова и испунила остале обавезе предвиђене студијским програмом докторских академских студија.

Након завршетка основних студија засновала је радни однос на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу. Од 10.2014. године до 30.09.2016. године била је запослена као сарадник у наставни на ужој научној области Римско право. Током радног ангажовања као сарадник у настави изводила је вежбе, консултације и учествовала у организацији испита из предмета Римско право, Велики правни системи и Реторика на првој и четвртој години основних академских студија.

У периоду од 31.10.2016. до 31.03.2017. године обављала је приправнички стаж у Основном суду у Крагујевцу, а од 01.09.2017. године до 31.08.2018. године била је запослена на пословима секретара (административно-правни послови) у Средњој школи „Ђура Јакшић“ Крагујевац.

Од 01.10.2019. године ради као асистент на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу на ужој научној области Римско право.

Познаје рад у Windows оперативном систему и MS Office софтверском пакету, као и програме за претраживање базе података. Познаје енглески и руски језик.

Кандидаткиња је током докторских академских студија објавила следеће радове:

1. Соврлић, Милица, *Актуелности едикта ne quis in suggrunda у савременом српском праву*, Гласник права, број 2/2018, Правни факултет у Крагујевцу, Крагујевац 2018, стр. 133-147, ISSN 1821-4630 (Online), УДК: 34(37), (COBISS.SR-ID 513485744) M54,
2. Соврлић, Милица, *Одговорност за постављене и окачене ствари у римском праву*, Правни хоризонти, број 1/2018, Правни факултет у Нишу, Ниш 2018, стр. 113-127, ISSN 2620-1674, УДК: 347.513(37) 347.426.3(37), (COBISS.SR-ID 1027337121),
3. Соврлић, Милица, *Предмет стицања својине окупацијом у српском и римском праву*, Гласник права, број 1/2018, Правни факултет у Крагујевцу, Крагујевац 2018, стр. 23-36, ISSN 1450-8176 (Online), УДК: 342.232.1(37+497.11), (COBISS.SR-ID 513438384) M54,
4. Соврлић, Милица, *Поправка и одржавање јавних улица према Lex Iulia municipalis*, У: Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније. Књ. 6, ур. Славко Ђорђевић, Крагујевац, Правни факултет, Институт за правне и друштвене науке, 2018, стр. 57-66, ISBN 978-86-7623-083-9, УДК: 94(37) 625.712.2(37) (COBISS.SR-ID 513463472) M45

Кандидаткиња је имала излагање на научним конференцијама у организацији Правног факултета са привременим седиштем у Косовској Митровици, и то на конференцији: „Људска права између идеала и изазова садашњости“ са радом на тему „Дејство клаузуле задржавања на радно ангажовање професионалних спортиста“ (Косовска Митровица, 23.06.2016. године) и на конференцији: „Национално и међународно право-актуелна питања и теме“ са радом „Одговорност за високо постављене ствари“ (Косовска Митровица, 26.05.2017. године)

2. Научни приступ проблему предложеног нацрта докторске дисертације и процена научног доприноса крајњег исхода

Кандидаткиња је као радни наслов теме докторске дисертације предложила „Угрожавање пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима у римском и савременом праву“. У пријави теме докторске дисертације детаљно је образложила предмет истраживања, указано је на значај теме за научно истраживање, наведени су циљеви истраживања, методе, хипотезе као и план дисертације са образложењем и списком литературе.

Предмет истраживања јесте институт угрожавања пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима. Институт је настао у римском праву. Захваљујући рецепцији римског права и универзалности одредби које су регулисале случајеве угрожавања пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима постао је део савремених правних система.

Постављање и качење ствари, којима се угрожавала сигурност људи, биле су последица урбанизације Рима. Досељавање великог броја људи у Рим отворило је питање места њиховог становања. Тај проблем решен је тако што је већина социјално угрожених римских грађана живела у инсулама. Како су инсуле имале по неколико спратова и са становима који нису били комфорни, многи који су у њима живели су несавесно постављали ствари на спољашне зидове објеката, који су излазили на улицу. Овакви поступци римских грађана, уз проблем инфраструктуре (уске улице, високе зграде) доринели су томе да пролазници страхују за живот и имовину кад год би пролазили улицама. Правно регулисање ситуација које су за последицу имале угрожавање људи и имовине учињено је интервенцијом претора, који је донео едикт *Ne quis in suggrunda*. Према едикту, свако лице које је приметило ствари од којих прети опасност од штете могло је подићи *actio de positis vel suspensis* против одговорног лица и по основу ње да наплати новчану казну.

Уређење угрожавања пролазника постављеним и окаченим стварима, иако настало у римском праву, није остало део правне прошлости. Одребе едикта *Ne quis in suggrunda*, имале су универзални карактер, а институт угрожавања пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима, могао је бити прихваћен у свим друштвима. Услед рецепције римског права, могуће је пратити даљи развој заштите, одговорности и правних санкција због угрожавања пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима од настанка до данас. Међутим, без обзира на заснованост на римском праву, решења у погледу правног третирања угрожавања пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима су међусобно различита, те упоредно правни приступ бива потпуно оправдан и сврсисходан. Уређење угрожавања лица и имовине постављеним и окаченим стварима са извесним особеностима у односу на римско право било је предмет регулисања појединих грађанских кодификација XIX века, али је предмет регулисања савременог права.

Како институт угрожавања пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима има порекло у римском праву, један део истраживање биће усмерен на анализу

едикта *Ne quis in suggrunda*, који је био правни оквир за регулисање угрожавања пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима, као и свим кључним питањима предмета истраживања. Такође, у оквиру римског права, осим анализе едикта, институт угрожавања пролазника и имовине биће посматран и са становишта квазиделиката, као извора облигационих односа. Поред тога, правно уређење угрожавања пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима пратиће се кроз грађанске буржоаске кодификације, а потом ће бити разматрани и правни системи бивших југословенских република, као и правни систем Републике Србије. Како су правним прописима уређене ситуације угрожавања лица и имовине постављањем ствари на опасан начин, то ће се испитати правна природа одговорности, услови одговорности, као и санкције које могу бити примењене. У оквиру позитивног права, предмет пручавања биће и пракса релевантних органа, што ће уз ослањање на теоријске ставове и анализу правних правила допринети свеобухватности научног бављења институтом угрожавања пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима. На крају, овакав приступ научног истраживања допринеће да се формулише могуће решења у погледу угрожавања пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима, те како овај институт треба да изгледа *de lege ferenda* у нашем праву.

Оквирна структура предложене докторске дисертације:

УГРОЖАВАЊЕ ПРОЛАЗНИКА И ИМОВИНЕ ПОСТАВЉЕНИМ И ОКАЧЕНИМ СТВАРИМА У РИМСКОМ И САВРЕМЕНОМ ПРАВУ

УВОД

1. Предмет и циљ рада
2. Значај теме за научно истраживање
3. Хипотетички оквир истраживања
4. Методе истраживања

ПРВИ ДЕО

УГРОЖАВАЊЕ ПРОЛАЗНИКА И ИМОВИНЕ ПОСТАВЉЕНИМ И ОКАЧЕНИМ СТВАРИМА У РИМСКОМ ПРАВУ

1. КВАЗИДЕЛИКТИ КАО ИЗВОР ОБЛИГАЦИОНИХ ОДНОСА

- 1.1. Извори облигационих односа
- 1.2. Квазиделикти као извор облигационих односа
- 1.3. Особине квазиделиката

- 1.4. Теорије о правној природи квазиделиката
- 2. ПОСТАВЉЕНЕ И ОКАЧЕНЕ СТВАРИ
 - 2.1. Друштвене и социјалне прилике које су утицале на настајање квазиделикта због постављених и окачених ствари
 - 2.2. Урбанизација Рима
- 3. *ЕДИКТ NE QUI IN SUGGRUNDA*
 - 3.1. Едикт *Ne quis in suggrunda*
 - 3.1.1. Разлози и мотиви доношења едикта
 - 3.1.2. Извори едикта
 - 3.1.3. Време доношења едикта
 - 3.1.4. Примена едикта
 - 3.1.5. Став литературе о едикту
 - 4.1. *Actio de positis vel suspensis*
 - 4.1. Карактер тужбе
 - 4.2. Одговорно лице
 - 4.2.1. Лице које је створило стање угрожености
 - 4.2.2. Лице које подлеже казни
 - 4.2.3. Случај када постављена ствар падне D.9.3.5.12
 - 4.2.4. Заштита у случају D.9.3.1.3
 - 4.2.5. Однос *actio de positis vel suspensis* и других тужби
 - 4.3. Правна природа одговорности
 - 4.1. Објективна одговорност
 - 4.2. Ноксална одговорност
 - 4.3. Субјективна одговорност

ДРУГИ ДЕО

УГРОЖАВАЊЕ ПРОЛАЗНИКА И ИМОВИНЕ ПОСТАВЉЕНИМ И ОКАЧЕНИМ СТВАРИМА У САВРЕМЕНОМ ПРАВУ

- 1. УГРОЖАВАЊЕ ПРОЛАЗНИКА И ИМОВИНЕ ПОСТАВЉЕНИМ И ОКАЧЕНИМ СТВАРИМА У ПРАВУ ЕВРОПСКИХ ЗЕМАЉА
 - 1.1. Француска
 - 1.1.1. *Code Civil*
 - 1.1.2. Каснији развој
 - 1.2. Аустрија
 - 1.2.1. Аустријски грађански законик
 - 1.2.2. Каснији развој
 - 1.3. Швајцарска
 - 1.3.1. Швајцарски грађански законик
 - 1.3.2. Каснији развој

1.4. Немачка

1.4.1. Немачки грађански законик

1.4.2. Каснији развој

2. УГРОЖАВАЊЕ ПРОЛАЗНИКА И ИМОВИНЕ ПОСТАВЉЕНИМ И ОКАЧЕНИМ СТВАРИМА У ПРАВУ БИВШИХ ЈУГОСЛОВЕНСКИХ РЕПУБЛИКА

2.1.1. Територије на којима је важио Српски грађански законик

2.1.2. Каснији развој

2.2.1. Територије на којима је важио Аустријски грађански законик

2.2.2. Каснији развој

3. УГРОЖАВАЊЕ ПРОЛАЗНИКА И ИМОВИНЕ ПОСТАВЉЕНИМ И ОКАЧЕНИМ СТВАРИМА У СПСКОМ ПРАВУ

3.1. Српски грађански законик

3.2. Позитивно право Републике Србије

3.2.1. Извори права

3.2.2. Угрожавање постављеним и окаченим стварима у грађанском праву

3.2.2.1. Услови одговорности

3.2.2.1.1. Радња извршења

3.2.2.1.2. Средство извршења

3.2.2.1.3. Заштитни објект

3.2.2.1.4. Да ли су постављене и окачене ствари опасне ствари?

3.2.3. Одговорна лица

3.2.3.1. Физичка лица

3.2.3.2. Правна лица

3.2.4. Правна природа одговорности

3.2.4.1. Поступак заштите

3.2.4.2. Природа санкције

3.2.4.3. Пракса и њени ставови

3.3. Преднацрт грађанског законика Републике Србије

3.4. Угрожавање постављеним и окаченим стварима— од грађанског до јавног права

3.4.1. Прекршајна одговорност

3.4.1. Кривичноправна одговорност

ЗАКЉУЧАК

ЛИТЕРАТУРА

Кандидаткиња наводи и прелиминарни списак литературе.

Антички извори:

1. DIGESTA I, II, III, IV, preveo Watson, A., Philadelphia 1998.

2. IUSTINIANUS INSTITUTIONES, превео Бакотић, Л., Београд 1912.

3. ЈУСТИНИЈАНОВА ДИГЕСТА-девета књига, превео Аличић. С., Тутин 2013.

4. INSTITUCIJE / GAJ, preveo Stanojević, O., Beograd 1982.
5. IUVENALIS JUNI D. *Saturae*, D. Iunii Iuvenalis Saturae XIII. Thirteen Satires of Juvenal, Clarendon Press, 1892.
6. VITRUVII *De architectura libri decem*, preveo Matija Lopac, Sarajevo, 1951.
7. HORATIUS FLACCUS Q. *Satirae et epistulae*, preveo Zgorelec, J., Zagreb 1958.
8. STRABO, *Geographica*, The geography of Strabo, Horace Leonard Jones, Harvard University Press, 1982.
9. TACIT *Annales*, превела Љиљана Црепајац, Београд 1970.
10. TIT LIVIAE *Ab Urbe Condita*, превод, Мирослава Мирковић, Београд 1995.

Законици и закони:

1. Аустријски грађански законик из 1811. са каснијим изменама, превео Аранђеловић, Д., Издање Архив за правне и друштвене науке, Београд 1906.
2. Грађански законик за Књажевство Србију обнародован на Благовести 25. марта 1844. године, доступно Станковић, Е., *О српском грађанском законуку*, Крагујевац 2009.
3. Француски грађански законик, доступно на: http://lf-oll.s3.amazonaws.com/titles/2352/CivilCode_1565_Bk.pdf
4. Немачки грађански законик, доступно на: <http://www.fd.ulisboa.pt/wp-content/uploads/2014/12/Codigo-Civil-Alemao-BGB-German-Civil-Code-BGB-english-version.pdf>
5. Swiss Code of Obligations, доступно на: <https://www.admin.ch/ch/e/rs/2/220.en.pdf>
6. Закон о облигационим односима, („Сл. лист СФРЈ“, бр. 29/78, 39/85, 45/89 - одлука УСЈ и 57/89, „Сл. лист СРЈ“, бр. 31/93 и „Сл. лист СЦГ“, бр. 1/2003 - Уставна повеља)
7. Закон о становању и одржавању зграда, („Сл. гласник РС“, бр. 104/2016)
8. Преднацрт грађанског законика Републике Србије
9. Obligacijski zakonik R. Slovenije („Uradni list RS“, št. 83/01 z dne 25. 10. 2001)
10. Zakon o obveznim odnosima R. Hrvatske, („Narodne novine“ 35-707/2005, 41-1382/2008, 125-2501/2011, 78-1495/2015)
11. Zakonot na obligacione odnosi („Службен весник“ Р. Македонија, Број 18 God. LVII, 2001)
12. Zakon o obligacionim odnosima BiH („Sl. list SFRJ“, br. 29/1978, 39/1985, 45/1989 - odluka USJ i 57/1989, „Sl. list RBiH“, br. 2/1992, 13/1993 i 13/1994 i „Sl. novine FBiH“, br. 29/2003 i 42/2011)
13. Zakon o javnom redu i miru, („Sl. glasnik RS“, br. 6/2016 i 24/2018)
14. Zakon o komunalnim delatnostim, („Sl. glasnik RS“, br. 88/2011 i 104/2016)
15. Zakon o prekršajima protiv javnog reda i mira Republike Hrvatske, („Narodne novine“ 5/90, 30/90) 47/90, 29/94 CL. 29
16. Закон за прекршиоце против јавниот ред и мир, („Службен весник на РМ“ бр. 66/07)
17. Zakon o prekršajima protiv javnog reda i mira Bosne i Hercegovine („Službene novine Kantona Sarajevo“ br.18/2007 i 7/2008)
18. Zakon o javnom redu i miru Republike Crne Gore („Službeni list Crne Gore“, br. 064/11)

Литература:

1. Aldrete, G., *Dailiy life in the Roman city-Rome, Pompei and Ostia*, London 2004.
2. Антић, О., *Облигационо право*, Београд 2014.
3. Анђелковић, Ж., *Урбано право*, Београд 2011.
4. Arangio-Ruiz, V., *Responsabilita contrattuale in diritto romano*, Napoli 1927.
5. Atiyah, P.S., *Vicarious liability in the law of torts*, Oxford 1967.
6. Barry, N., *An Introduction to Roman Law*, Oxford 1975.
7. Bar, C., *Non-contractual Liability Arsaing Out of Dmage Caused to another*, (PEL Liab. Dam.), sellier. European law publisher 2009.
8. Baron, I., *Institucije rimskog prava*, Zagreb 1925.
9. Berger, A., *Encyclopedic dictionary of roman law*, Philadelphia 1991.
10. Biondo, B., *Actiones noxales*, Cortona 1925.
11. Birks, P., *The problem of quas-delict*, Oxford 1969.
12. Birks, P., *The Roman law of obligations*, Oxford 2016.
13. Blagojević B., Krulj, V., *Komentar zakona o obligacionim odnosima*, Beograd 1980.
14. Buckland, W. W., *The roman law of slavery : the condition of the slave in private law from Augustus to Justinian*, Cambridge 2010.
15. Buckland, W. W., *A Manual of Roman Private Law*, Cambrige 1962.
16. Buckland, W. W., Duncan A., Mc Nair B., *Roman Law and Common Law- A Commparision in Otlne*, Cambridge 1952.
17. Буковац Пувача, М., *Сиве зоне извануговорне одговорности-подручја могуће примјене правила о одговорности на темељу кривње и објективне одговорности за штету*, Зборник Правног факултета Свеучилишта Ријека, 1/2009.
18. Бујуклић, Ж., *Римско приватно право*, Београд 2013.
19. Бујуклић, Ж., *Forum Romanum, rimska država, pravo, religija i mitovi*, Beograd 2005.
20. Burdick, F. M., *The Law of Torts: A Concise Treatise on the Civil Liability at Common Law and under Modern Statutes for Actionable Wrongs to Person and Property*, Washington 2002.
21. Boardman, J., Griffin, J., Murray, O., *The Oxford History of the Classical World- The Roman World*, Oxford 1988.
22. Bogojević-Glušćević, N., *Reception of Roman Law in the 19 th and 20 th century*, Podgorica 2011.
23. Богуновић, М., *Објективна одговорност за штету у римском праву*, Годишњак Правног факултета Универзитета у Бањој Луци, Бања Лука 36/2014.
24. Bonfante, P., *Instituzioni di diritto romano*, Torino 1957.
25. Boras, M., Margetić, L., *Rimsko pravo*, Zagreb 1986.
26. Bruce, W., F., *A casebook of the Roman law of delict*, Atlanta 1989.
27. Valdahans, J., Mysakova, P., *Conflict rules for delicts and quasi-delicts*, https://www.law.muni.cz/sborniky/cofola2008/files/pdf/mps/Valdhans_jiri.pdf
28. Watson, A., *Liability in the action de positis ac suspensis*, in *Melanges Philippe Meylan*, vol 1, Lausanne 1963.
29. Watson, A., *The Law of Obligation in the Later Roman Republic*, Oxford 1965.
30. Watson, A., *Roman Law and Comparative Law*, Athens And London 1991.
31. Vile, M., *Rimsko pravo: njegova aktuelnost*, Beograd 2001.
32. Vilems, P., *Rimsko javno pravo*, Beograd 1898.
33. Wolodkiewicz, W., *Delictum vel effusum oraz positum aut suspensum w prawie rzymskim*, Czasopismo prawno-histiryzne, Tom II, zoszyt 2- 1988.

34. Wołodkiewicz, W. *Obligationes ex variis causarum figuris: studia nad źródłami zobowiązań w rzymskim prawie klasycznym*, Warszawa 1968.
35. Владетић, С., *Фидуција у римском праву и савремени фидуцијарни послови*, Београд 2010.
36. Владетић, С., *Водовод и канализација у старом Риму*, Право и услуге, Крагујевац 2012.
37. Владетић С., *Квалитет воде у старом Риму*, Зборник радова "XXI век-век услуга и Услужног права", Крагујевац 2016.
38. Владетић, С., *Примена фидуције код Noxae Deditio*, Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније, Крагујевац 2015.
39. Владетић, С., *Услуге у друмским гостионицама римске империје, XXI век - век услуга и услужног права*, Крагујевац 2012.
40. Vuletić, V., *Što se zdravo rodi, vrijeme potvrdi: 125 godina Bogišićeve kodifikacije u svetlu doprinosa rimskog prava*, Правни живот 2013.
41. Вулетић, В., *Правне контроверзе у римској јуриспруденцији: темељне идеје грађанске кодификације Србије, Идентитетски преображај Србије*, Београд 2017.
42. Gábor Hamza, *Continuity and Discontinuity of private /civil law in Eastern Europe after World War II*, Fundamina, Vol. 11 no 1, 2006.
43. Galev, G., *Odgovornost za opasnost štete*, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Zagrebu, 63, (3-4) 2013.
44. Галев, Г., *Штетното дејство како опит услов за настанување на облигационите односи со причинување на штета*, Годишник на Правниот факултет "Јустинијан први" во Скопје 2006.
45. Gimeno, D., *Grandes civilizaciones de la historia. Roma imperial*, prevod sa španskog Nataša Vujnović, Beograd 2016
46. Gordon, W., N., *The Actio de Posito Reconsidered*, Studies in memory of J.A.C. Thomas, London, 1983.
47. Gordon, W., N., *The Roman Class of Quasi-delicts*, Themis 21/1967.
48. Danilović, J., Stanojević, O., *Tekstovi iz Rimskog prava*, Beograd 1990.
49. Danilović, J., *Popularne tužbe od rimskog do savremenih prava*, Beograd 1968.
50. Даниловић, Ј., *Српски грађански закон и римско право*, Зборник радова (ур. Миодраг Јовичић) Сто педесет година од доношења Српског грађанског законика (1844-1994), Београд 1996.
51. Даниловић, Ј., *Српски грађански законик и римско право*, Сто педесет година од доношења Српског грађанског законика (1822-1994), Београд 1994.
52. Descheemaeker, E., *The Roman division of wrongs: A new hypothesis*, Roman Legal Tradition Ames Foundation and the university of Glasgow School of Law 5/2009.
53. Descheemaeker, E., *The Division of Wrongs: A Historical Comparative Study*, Oxford 2009.
54. Descheemaeker, E., *Obligationes quasi ex delicto and strict liability in roman law*. University of Edinburgh School of Law Research Paper 3/2012.
55. Díaz Barría, R., *Actio de effusis vel deiectionis y actio de positis vel insuspensis: Background Information, Content and Projections in the Modern Extracontractual Liability*, Revista de Estudios Histórico-Jurídicos, no.40 Valparaíso 2018.
56. Ђорђевић, Ж., Станковић, В., *Облигационо право*, Београд 1976.

57. Бурђевић, Н., *Одговорност за опасне ствари према Француском грађанском закону и Закону о облигационим односима Србије*, Зборник радова, Двестотине година од доношења Француског грађанског законика, Ниш 2006.
58. Eisner, B., Horvat, M., *Rimsko pravo*, Zagreb 1948.
59. Živković, B., *Naknada štete prema Zakonu o stanovanju i održavanju zgrada*, Zbornik radova, Odgovornost za štetu, naknada štete i osiguranje, Zrenjanin 2017.
60. Ibbetson, D. J., *A Historical Introduction to the Law of Obligations*, Oxford 1999.
61. Илић, В., *Рецепција два римска едикта у Српски грађански законик*, Гласника адвокатске коморе Војводине 4/2015.
62. Игњатовић, М., *Римско право и Code civil*, "Двестотине година од доношења Француског грађанског законика - утицај Француског грађанског законика на српско право" Зборник радова, Ниш 2005.
63. Jaramaz Reskušić, I. Simonoski Bukovski, D., *Kvazidelikti u rimskom pravu: slučaj: iudex qui litem suam fecit*, Pravnik 45/2011.
64. Jansen, C.J.H., *Haftung für bauwerke*, Fundamina 1/2005.
65. Jocić, L., *Rimsko pravo*, Niš 1992.
66. Jolowicz, H. F., *Historical introduction to the study of roman law*, Cambridge 1954.
67. Johnston, D., *Roman law in context*, Cambridge 2003.
68. Johnston, D., *Limiting liability: Roman law and civil law tradition*, Chicago-Kent Law Review, Vol. 70, 1995.
69. Carcopino, J., *La vie quotidienne à Rome*, preveli Ana Buljan i Tugomir Lukšić, Zagreb 1981.
70. Casávola, F. P., *Studi sulle azioni popolari Romane: le "actiones populares"*, Napoli 1958.
71. Cooper –Stephenson, K., Gibson, E., *Tort Theory*, Canada 1993.
72. Cursi, M. F., *Roma delicts and the construction of fault, in Obligations in Roman Law: Past, Present and Future*, red. Thomas A. J. Mc Ginn, University of Michigan 2012.
73. Czyhlarz, K., *Lehrbuch der Institutionen des römischen Rechtes*, Wien 1905.
74. Карајовић, Е., *Утицај римског права на српски грађански законик*, Србија и европско право. Књ. 4, Институт за правне и друштвене науке, Правни факултет Универзитета у Крагујевцу 2001.
75. Karanikić Mirić, M., *Objektivna odgovornost za štetu*, Beograd 2013.
76. Kārklipš, J., *Idea of Strict Liability in Private Law*, Juridiskā zinātne / Law, 10/2017.
77. Kaser, M., *Roman private law "Romisches Privatrecht"*, London 1968.
78. Константиновић, М., *Облигационо право-преме белешкама са предавња*, Београд 1965.
79. Костић, Д., *Појам опасне ствари*, Београд 1975.
80. Koziol, H., Welser, R., *Grundriß des bürgerlichen Rechts. Bd. 1, Allgemeiner Teil und Schuldrecht*, Wien 1973.
81. Kunov, H., *Opšta privredna istorija II*, u prevodu Hermana, B., Beograd 1958.
82. Larenz, K., *Lehrbuch des Schuldrechts. Bd., Allgemeiner teil*, Berlin 1963.
83. Lenel, O., *Das Edictum Perpetuum*, Leipzig 1927.
84. Lepoinde, G., Monier, R., *Les obligations en droit romain et dans l'ancien droit français*, Paris 1954.
85. Longo, G., *Quasi delicta-actio de effusio vel deiectionis, actio de posito et suspensio*, Studio Sanfilippo, Milano 1983.

86. Lozano Corbie, E., *La catio de positis et suspensis y su regimen de la legitimacion*, Apolinnaris 54/1981.
87. Маленица, А., *Римско право*. Св. 1, Историја римског права, Нови Сад 2005.
88. Manni, A., *Noxae datio del cadavere e responsabilità*, Culpa, facets of liability in ancient legal theory and practise, Warshaw 2012.
89. Маленица, А., Дретић, Н., *Римско право*, Нови Сад 2011.
90. Malenica, A., *Rimska pravna tradicija u srpskom pravu*, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Novom Sadu 2/2004.
91. Машкин, Н. А., *Историја старог Рима*, Београд 1951.
92. Melilli, E., D.9.3. *Tutela e Sicurezza Della Circolazione Urbana nel Diritto Romano*, Università degli studi di Milano-Bicocca, Milano 2009.
93. Metzger, E., *Obligations in classical procedure, The Future of Obligations*, Rome 2008.
94. Милошевић, М., *Римско право*, Београд 2017.
95. Мојовић, Н., *Судски поступак у римском праву*, Бања Лука 2008.
96. Mommsen, Th., *Römischen Gerschichte I*, Berlin 1881.
97. Moschiella, I., *De positis et suspensis actio*, NDI IV/1983.
98. Namur, Parfait J., *Cours d'institutes et d'histoire du droit romain*, Bruxelles 1873.
99. Новаковић, Р., *Штета и њена надокнада по Марселу Планиолу и осталим писцима*, Међународна књижарница, Београд 1940.
100. Novickii Borisovič, I., *Основы римского гражданского права*, Moskva 1972.
101. Palmirski, T. *How the commentaries to de his qui deiecerint vel effuderint and ne quis in suggrunda edicts could be used on the ground of edictum de feris*. Electronic version. www2.ulg.ac.be/vinitor/rida/2006/Palmirski.pd. 322-334.
102. Palmirski, T., *The Relationship between the Edicts ne quis in suggrunda and the his qui deiecerint vel effuderint*, Orbis Iuris Romani (Brno) 8/2008.
103. Palmirski, T., *Some remarks on Ne quis in suggrunda protectove id positumhabeat, cuius casus nocere possitpraetor's edict*, Revue internationale des drois de l antiquite L/2003.
104. Palmirski, T., *Obligaciones Quasi Ex Delicto (Maleficio)* Ze Studiow Nad ŹRODLAMI ZOBOWIAZAŃ W PRAWIE RZYMSKIM, Zeszyty Prawnicze 2.2/2002
105. Palmirski, T. *How the commentaries to de his qui deiecerint vel effuderint and ne quis in suggrunda edicts could be used on the ground of edictum de feris*. Electronic version. Преузето: 24. 5. 2017. www2.ulg.ac.be/vinitor/rida/2006/Palmirski.pd. 322-334.
106. Palazzo, G., A., *Obbligazioni quasi delicto*, Parma 1919.
107. Provera, G., *Actio de effusis et deiectis*, NDI I/1957.
108. Puhan, I., *Rimsko pravo: ekonomsko - društveni odnosi: političko uređenje: izvori prava*, Beograd 1977.
109. Polenak-Akimovska, M., Bučkovski, V., *Izbor na tekstovi od rimskoto pravo*, Skopje 2008.
110. Polojac, M., *O aktuelnosti jednog Pretorovog edikta (Edikt de effusis vel deiectis)*, Zbornik radova 1700 godina Milanskog edikta, Niš 2013.
111. Polojac, M. *O dve vrste objektivne odgovornosti habitatora iz ugla pretorovog edikta de his qui effuderint vel deiecerint (Ulpian, 9.3.1.pr-I)*, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Beogradu, Beograd 2011..
112. Полојас, М., *Природа ноксалних тужби и ноксалне одговорности*, Архив за правне и друштвене науке 55/1999.
113. Puhan, I., Polenak-Akimovska, M., *Rimsko pravo*, Skopje 2008.

114. Rampazzo, N., *Note sulla responsabilità del giudice e dell'arbitro nel processo romano*, Culpa, facets of liability in ancient legal theory and practise, Warsaw 2012.
115. Радишић, Ј., *Облигационо право: опити део*, Београд 2008.
116. Радивојевић, А., *Konstrukcije i tehnike građenja antičkog Rima*, Београд 2004.
117. Ранчић, В., *Opasnost od rušenja zgrade*, Zbornik radova Pravnog fakultet u Rijeci, br. 2/2010.
118. Riggsby, A. M. *Roman law and the legal world of the Romans*, Cambridge, New York : Cambridge University Press, 2010.
119. Robert, T., Broughton, S., *The magistrates on the Roman Republic*, New York 1951.
120. Robinson, O., *Ancient Rome, city planning and administration*, London and New York, 1992.
121. Rodríguez E., *El Torno Al Derecho Romano De Obligaciones*, Anuario da Facultade de Dereito da Universidade da Coruña, Nº 5 2001.
122. Romac, A., *Ulpianus Domitius*, Zagreb 1987.
123. Romac, A., *Paulus Iulius*, Sentencije, Zagreb 1989.
124. Romac, A., *Izvori rimskog prava: latinski tekstovi s prijevodom*, Zagreb 1973.
125. Romac, A., *Rječnik rimskog prava*, Zagreb 1975.
126. Ростовцев, М., *Историја старог света*, Београд 2004.
127. Салма, Ј., *Објективан одговорност у облигационом праву (домен примене у домаћем и управном праву)* Зборник радова Правног факултета, Нови Сад, 38 (3)2008.
128. Салма, Ј., *Одговорност за штете од дејства ствари-деликтна и квазиделиктна одговорност*, Зборник радова Правног факултета, Нови Сад, 43 3/2009.
129. Салма, Ј., *Одговорност за опасност од штете*, Правни живот, 1/1989.
130. Салма, Ј., *Правне особине грађанско-правне одговорности*, Зборник радова Правног факултета, Нови Сад, 1-2/2008.
131. Serafini, F., *Institucije rimskog prava: I, II*, preveli A. Trumbić i J. Smodlaka, Spljet 1895.
132. Scrutton, T. E., *The Influence of the Roman Law on the Law of England*, Gambrige 1885.
133. Slavnić, J., Vučićević, S., *Osnovi građanskog prava: (uvodni deo, stvarno pravo i obligaciono pravo)*, Београд 1983.
134. Станковић, Е., *Наши правни историчари XIX и XX века о утицају римског права на српско средњовековно право*, Слободе и права човека и грађанина у концепту новог законодавства Републике Србије. Књ.3., Институт за правне и друштвене науке, Правни факултет Универзитета у Крагујевцу 2004.
135. Stanković, E., *The influence of the roman law on Napoleon's Code Civil*, Ex iusta causa traditum: essays in honour of Eric H. Pool / editor Rena van den Bergh, [Pretoria] University of South Africa 2005.
136. Станковић, Е., *О српском грађанском закону*, Крагујевац 2009.
137. Stanković, E., *Prirodno pravo, rimsko pravo i kodifikacije*, Pravni život 11/2009.
138. Stanković, E., *Uticaj Rimskog prava na kodifikacije građanskog prava*, Pravni život 10/2011.
139. Станковић, Е., *О значају римског права за Србију*, Правна мисао у срцу Шумадије, Институт за правне и друштвене науке, Правни факултет Универзитета у Крагујевцу 2012.
140. Stanković, E., *Austrijski građanski zakonik kao izvornik srpskog građanskog zakonika*, Godišnjak fakulteta pravnih nauka, Banjaluka 3/2013.

141. Станковић Е., Владетић С., *Римско право*, Крагујевац 2017.
142. Станковић Е., "Јавно здравље" у старом Риму-Слоса Махима, Зборник радова "Услуге и одговорност", Крагујевац 2017.
143. Станишић, С. *Одговорност за штету због избеаивања предмета или просипања текућина из просторија*, Гласник адвокатске коморе Војводине 3/2012.
144. Stanišić, S., *Prilog raspravi o opasnim stvarima i opasnim djelatnostima*, Banja Luka: Godišnjak fakulteta pravnih nauka u Banjoj Luci 3/2013.
145. Станојевић О., *Римско право*, Београд 1986.
146. Stein, P., *Roman Law in European History*, Cambridge 1999.
147. Stein, P., *The Nature of quasi-delictal obligations in Roman Law*, 5 RIDA 1985.
148. Stein, P., Buckland, W. W., *A Text-Book of Roman Law: From Augustus to Justinian*, Cambridge 1968.
149. Stojčević, D., *Rimsko privatno pravo*, Београд 1977.
150. Stojčević, D., *Oko karaktera kvazidelikata u rimskom pravu*, Анали 3/1955.
151. Sič, M., *Praktikum iz rimskog privatnog prava: život i pravo u rimskoj imperiji*, Novi Sad 2013.
152. Сич, М., *Утицај загађења оловом на здравље човека (животну средину) у старом Риму*, Зборник радова Правног факултет у Новом Саду, Нови Сад, 3/2012. .
153. Frier, B.W. *A Casebook on the Roman Law of Delict*, Scholars Press, University of Michigan 1989.
154. Foldi, A., *Appunti sulla categoria dei quasi-delitti*, Napoli 2001.
155. Foldi, A., *Deiecta Et Effusa: Etliche Rechtspolitushce und Kulturhistorische Zausammenhange*, Acta Iuridica 47/2007.
156. Hausmaninger, H., *Casebook zum römischen Sachenrecht*, Wien 1986.
157. Havlicek, F. Morcinek, M., *Waste and pollution in the ancient Rome empire*, Journal of Landscape Ecology, 3/2016.
158. Horvat, M., *Rimsko pravo*, Zagreb 1967.
159. Hochstein, R., *Obligationes ex variis causarum figuris*, RISG, XIV/1970.
160. Schulze, F., *Classical Roman Law*, Oxford 1951.
161. Schrage J. H., *Negligence: the comparative legal history of the law of torts*, Berlin 2001.
162. Šeroglić, P. (1845) *Pregled Zakonika Građanskog za Knjažestvo Srbiju*, 25. marta 1844 obnarodovanog.
163. Zimmerman, R., *The Law of Obligations, Roman Foundations of the Civilian Tradition*, Cape Town-Deventer-Boston 1990.
164. Zimmerman, R., *Effusum vel diectum*, Festschrift für H. Lange, Stuttgart 1999.

Уз оквирну структуру докторске дисертације, кандидаткиња у пријави наводи и њено образложење. У *уводном делу* докторске дисертације биће образложен значај теме за научно истраживање. Овај део рада је усмерен је и на циљеве и задатке истраживања, уз навођење полазног хипотетичког оквира и метода који ће се користити како би се дошло до крајњег исхода истраживања.

Предложена тема докторске дисертација је: „*Угрожавање пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима у римском и савременом праву*“. Сходно томе, рад је подељен на два дела.

Предмет првог дела рада: „*Угрожавање пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима у римском праву*“ јесте анализа едикта *Ne quis in suggrunda*, којим је угрожавање лица и имовине постављеним и окаченим стварима било уређено. Међутим, имајући у виду да је угрожавање пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима било у домену квазиделиката, прво ће се разматрати квазиделикти као извори облигационих односа и то кроз поднаслов: Извори облигационих односа, Квазиделикти као извор облигационих односа, Особине квазиделиката, Теорије о правној природи квазиделиката.

Облигациони односи, као врста грађанско-правних односа, настају из извора, под којима се у теорији сматрају правне чињенице, природни догађаји или људске радње (дозвољене или недозвољене) које су правним поретком предвиђене као релевантне за изазивање правног дејства. Извори облигационих односа су током римске правне историје дељени на различите начине, а није чак постојало ни слагање међу правницима о томе које чињенице представљају упориште таквих односа. У првом реду је то била Гајева бипартиција, према којој свака облигација извире или из уговора или деликта. Међутим, како се временом за уговоре захтевао консесуализам, а за деликте кривица појавили су се односи који се нису могли уподобити ни једној група па тако настаје класификација облигационих односа на оне који су настали из других правних основа (*variae causarum figurae*). Заокружена подела извора облигација се налази у Институцијама које је саставила Јустинијанова комисија. Јустинијанови правници су изворе облигација из треће групе поделили на оне које су сличне контрактима и оне које су сличне деликтима, па сходно томе облигације настају или из контракта или из квазиконтракта, или из деликта или из квазиделикта. Након излагања о изворима облигационих односа уследиће разматрање о квазиделиктима као извору облигационих односа. У квазиделикте, римски правници су сврстали неке случајеве недозвољеног понашања који се нису могли сврстати

у праве деликте. Како је реч о различитим случајевима у теорији се расправљало о пореклу ове категорије, али и о томе шта повезује случајеве из кавзиделиката. Стога, утврђивање порекла кавзиделиката, одређивање њихових особина и разматрања о њиховој правној природи биће предмет поднаслова: Квazиделикти као извори облигационих односа.

Након општег разматрања о изворима облигационих односа приступиће се анализи кључних питања вазаних за угрожавање пролазника и њихове имовине услед постављања ствари. Прво ће се сагледати друштвене и социјалне прилике које су утицале на појаву проблема угрожавања лица и имовине постављеним и окаченим стварима, као и урбанизацијом Рима. Како је заштита због угрожавања постављеним и окаченим стварима установљена едиктом *Ne quis in suggrunda*, овај део у раду, биће посвећен кључним питањима, која ће допринети потпуној анализи едикта. Стога, разматраће се разлози и мотиви доношења овог едикта, а затим ће се указати на изворе из којих се може сазнати садржина едикта. Посебно значајним чини се утврђивање или прецизирање времена када је едикт *Ne quis in suggrunda* донет премда се у литератури наводи да је то период републике, који је трајао од 509. године п.н.е до 27. године п.н.е.

Како је едикт донет с циљем да обезбеди сигурност људи и њихове имовине, у наставку ће се разматрати питање начина и услова заштите због угрожавања постављеним и окаченим стварима. Заштита се постизала тужбом *de positis vel suspensis*, коју је могао иницирати свако ко је приметио да постављене и окачене ствари предствљају опасност по пролазнике и њихову имовину. Целовито сагледавање начина и поступка заштите угрожених лица захтева и одређење одговорних субјеката. У том смислу, кроз рад ће се видети ко је активно легитимисан, односно које је лице имало најјачи правни интерес да новчана казна буде наплаћена, а након тога уследиће излагање о пасивно легитимисаном субјекту. Овде се, у погледу пасивно легитимисаног субјекта прави разлику између лица које је створило стање угрожености и одговорног лица, тј. лица које ће бити кажњено новчаном казном. Разлог за то је принцип објективне одговорности, који је важио код угрожавања постављеним и окаченим стварима. Угрожено лице није морало да се бави питањем стварног извршиоца квazиделикта и његове кривице. Одговарао је увек власник објекта, иако је постављање ствари у опасна положај могао да учини неко други, нпр. роб, укућани и сл. У овом делу рада посебно ће бити разматран и случај D.9.3.5.12. Реч је о ситуацији када ствар која је постављена падне и неком нанесе штету. Овде је значајно да се одреди да ли има места за *actio de positis vel suspensis* и које лице ће бити одговорно за настанак штете. Наиме, могућност заштите се није доводила у сумњу, већ питање ко ће бити пасивно легитимисан, односно да ли би тужба ишла против онога ко је ту становао или онога ко је ствар поставио. Уколико би тужба била усмерена против лица које је ствар поставило појавио би се проблем исправне легитимације, *јер се не може са сигурношћу утврдити да је држао нешто постављено онај који је поставио сем ако није био власник зграде или станар*. У вези са питањем истицања *actio de positis vel suspensis* биће разматран и случај D.9.3.1.3, који говори о ситуацији када нешто буде просуто из онога што је било постављено и нанесе штету. Последњи део тиче се разматрања односа између

actio de positis vel suspensis и других тужби. У првом реду са тужбама *actio Legis Aquiliae* и *actio de effusis vel diectis*. Реч је о две тужбе које су се могле користити увек када је наступила штета, с тим што је *actio de effusis vel diectis* коришћена за случај настанка штете који је простекао из квазиделикта, док се *actio Legis Aquiliae* подизала за случај када је штета настала из деликта.

Последњи део овог поглавља односи се на разматрања о правној природи одговорности. Уврежено мишљење је да се за овај квазиделикт одговарало по принципима објективне одговорности. Међутим, поводом овог питања било је и другачијих мишљења. Поједини аутори су сматрали да може бити речи и о одговорности по основу кривице, али и да је основ позивања на одговорност одређено чињенично стање. Поред овога, у овом делу рада, испитаће се да ли је било основа за накосалну одговорност, премда једна одредба едикта гласи... *Ако буде речено да је то учино роб без знања господара, заповедићу, или да (га) преда у ноксу.*

У другом делу рада: „Угрожавање пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима у савременом праву“ прати се утицај римског права на правно уређење угрожавања пролазника и њихове имовине постављеним и окаченим стварима. У првом делу рада, разматраће се постојање и каснији развој овог института са аспекта права Француске, Аустрије, Немачке и Швајцарске и то кроз грађанске кодификације и остале изворе права од значаја за целовиту проблематику угрожавања пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима. Следећи део рада бави се институтом угрожавања пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима са аспекта права земаља које су до скоро са Републиком Србијом делиле правну традицију.

Конечно, последњи део рада биће посвећен институту угрожавања пролазника и њихове имовине постављеним и окаченим стварима у праву Републике Србије. Заштита пролазника чији су живот и имовина били угрожени због могућности пад неке ствари у нашем праву постоји још од Српског грађанског законика. У §814 СГЗ-а било је прописано: „Ако је ствар каква где год намештена, или обешена, да лако пасти или друкче кога осакатити може; онда сваки има право ту предстојећу опасност полицајној власти јавити, која ће извидети и уклонити.“ Стога, анализом СГЗ-а почиње разматрање о правној уређености угрожавања пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима у нашем праву.

У делу рада који се односи на позитивно право Републике Србије прво ће се навести и анализирати поједине одредбе закона који су до значаја за сагледавање у којим ситуацијама долази до угрожавања лица и имовине услед постављања или држања ствари на опасан начин. Посебно ће бити анализирани закони који се баве питањем одговорних лица за угрожавање пролазника и имовине због могућности пада оронулих фасада, кровова, димњака. Дотрајале зграде и друге грађевине могу бити извор опасности не само за лица већ и њихову имовину, а такви објекти су посебно опасни због временских неприлика (јак ветар, дуготрајне и обилне кише, снег). Стога, од посебне је важности дефинисање на коме је дужност предузимања потребних мера санације и поправки насталих оштећења. Након излагања о изворима позитивног права, чији релевантни делови ће бити коришћени, приступиће се анализи појединих питања, а на којима се

базира значај правног уређења угрожавања лица и њихове имовине постављеним и окаченим стварима. Поред законских оквира, упориште ће бити ставови теорије и праксе о појединим питањима. Ради свеобухватног сагледавања постављеног предмета истраживања, разматраће о угрожавању пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима биће раслојено на: Условне одговорности, Одговорне субјекте, Правну природу одговорности, Поступак остваривања заштите и Природу санкције. У овом делу рада ће се на основу ставова теорије и праксе, одговорити и на питање, да ли се ствари због положаја у којем се нађу могу сматрати опасним стварима.

Посебан осврт биће на анализи стања у пракси. Ту ће се утврдити какав је пракса у нашој земљи када је реч о пријави стања опасности као и какаве су реакције надлежних органа. Овај донекле статистички приступ предмету истраживања треба да допринесе доношењу закључка о тренутном стању, евентуалним проблемима као и формулисању могућег модела заштите за убудуће.

У вези са будућим законским решењима, посебан осврт биће на одредбе Преднацрта грађанског законика Републике Србије. У Преднацрту постоје посебни чланови који су усмерени на уклањање опасности од зграде као и на питање одговорност за штету која настане из стана. Чланом 328. Преднацрта прописано је да свако има право да захтева од сопственика зграде или друге грађевине да уклони опасност од штете која прети њему или неодређеном броју лица. Међутим, уколико одговорно лице не реагује и не поступи по захтеву, суд може допустити да се уклони опасност од штете на трошак сопственика. Поред тога, Преднацрт грађанског законика предвиђа и случај одговорности за штету уколико би окачена или намештена ствар пала. Сопственик стана одговара за штету коју би ствари окачене или намештене у његовом стану проузроковале својим падом из стана на улицу. (Чл. 329 ст. 2.)

Последњи део рада односи се на питање да ли је угрожавање пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима предмет регулисања искључиво грађанског права или у обзир долази и јавно право. Према Српском грађанском законнику, стварање могућности за настанак штете сматрало за повреду друштвене дисциплине. Онда је било предвиђено да се држање ствари у опасан положај јавља *полицајној власти, која би извидела и ствар уклонила*. Данас, Закон о јавном реду и миру прописује да онај ко остави или држи испред зграде или оgrade односно на згради или огради предмет или уређај који може угрозити сигурност грађана или му нанети штету чини прекршај за који је предвиђена новчана казна или рад у јавном интересу у зависности од тога да ли је реч о одговорности физичког или правног лица. Поред тога, у домену кривичног законодавста може бити речи о изазивању опште опасности.

Овако предложена структура истраживања умерена је на то да се дође до одређених закључака при утврђивању у којој мери је угрожавања пролазника и њихове имовине постављеним и окаченим стварима, на начин на који је уређивано у римском праву, прихваћено у савременим правним ситемима. Овај конкретни закључак, заправо је део општег циља рада, који треба да покаже колики је био утицај римског права при

регулисању угрожавања пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима у савременом праву.

Међутим, како се рад бави институтом угрожавања пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима од римског до савременог права, издвојени су и посебни циљеви рада. У оквиру римског права важан сегмент јесте утврђивање разлога, мотива, као и могућности утврђивања времена доношења едикта *Ne quis in suggrunda*. Поред тога, угрожавање пролазника постављеним и окаченим стварима сматрано је квазиделиктом, јер штета као последица недозвољене радње није настала, те се из тог разлога, угрожавања пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима мора посматрати, анализирати и разграничити од других сличних квазиделиката, али и у односу на деликте као изворе облигационих односа.

Институт угрожавања лица и имовине постављеним и окаченим стварима настао је у римском праву услед урбанизације Рима. Како се угрожавање пролазника постављеним и окаченим стварима јавило у процесу развоја градске средине, институт угрожавања пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима постао је део савремених правних система. У вези са тим испитаће се правна природа одговорности, услови одговорности, као и санкције које могу бити примењене, а све кроз правне системе земаља које су узете за предмет анализе.

Поред овога, с обзиром на то да је значајан део рада посвећен правном уређењу угрожавања пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима у праву Републике Србије, један од сегмента истраживања усмерен је на долажење до података да ли и у којој мери се прописи везани за институт угрожавања лица и имовине постављеним стварима примењују. На бази ових истраживања, кандидаткиња ће покушати да оствари специфичан циљ истраживања и да предложи како би институт угрожавања пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима требао да изгледа у нашем праву.

Кандидаткиња предложено истраживање у докторској дисертацији заснива на следећим хипотезама:

1. Проблем угрожавања пролазника и њихове имовине настао је због урбанизације Рима.
2. Едиктом *Ne quis in suggrunda* предвиђена је објективна одговорност *habitatora*.
3. Ноксална одговорност из едикта *Ne quis in suggrunda* постоји само у једном случају. *Нека нико на кровним гредама или на крову, изнад оног места куда се обично пролази или где се стоји, нема постављено оно, што падом може нашкодити. Ко би учинио супротно овоме, даћу против њега тужбу на основу чињеничног стања на десет златника. Ако буде речено да је то учинио роб без знања господара, заповедићу, или да (га) преда у ноксу.*
4. Правила из едикта *Ne quis in suggrunda* прихваћена су у неким грађанским кодификацијама XIX века и савременом праву.
5. Квазиделикт угрожавања пролазника постављеним и окаченим стварима био је основ за појаву нове категорије опасних ствари по положају.

6. Позитивни прописи који уређују угрожавање пролазника и имовине поствљеним и окаченим стварима имају правно утемељење у римском квазиделикту.

За остваривање циљева истраживања, као и ради провере хипотеза рада, користиће се одговарајуће научно-истраживачке методе.

За разумевање и утврђивање правог значења оригиналних римских извора користиће се језички метод. Поред тога, овај метод ће бити од користи и када је реч о позитивно-правним прописима, јер су норме у мањој или већ мери казуистички формулисане. Употреба овог метода ће имати посебан значај, поготову када треба одредити када постоји угрожавање пролазника и имовине, које радње су основ одговорност за угрожавање, и која места се јављају као место поствљања ствари.

Уређењу угрожавања пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима допринели су економски, социолошки, па и правни разлози. Да би се сагледао и проучио њихов утицај, користиће се историјско-правни метод. Догматско-нормативни метод је незаобилазан. Овај метод ће се користити како при анализи античких извора тако и позитивних прописа, који уређују институт угрожавања пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима.

До сличности и разлика између правног уређења угрожавања пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима у римском праву, грађанским кодификацијама, као и у савременом праву доћиће се употребом компаративног метода. Такође, помоћу компаративног метода у раду ће се упоредити позитивноправне норме од значаја за угрожавање пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима појединих земаља. Упоређивањем ће се утврдити особености, предности и мане наше правне регулативе у односу на правне системе који су узети за предмет поређења.

Употреба социолошког метода као самосталног правног метода ће допринети стицању сазнања о друштвеној стварности у моменту правног регулисања угрожавања пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима као и које је интересе донетим правним правилима требало заштитити.

За анализу развоја свих питања вазаних за угрожавање пролазника и имовине поствљеним и окаченим стварима од римског до савременог права, користиће се аналитичко-статистички метод. Овом анализом би се показало да ли су прописи појединих земаља које су узети за предмет компарације уређивали угрожавање пролазника постављеним и окаченим стварима на принципима римског права.

Коначно, коришћење наведених метода је у циљу показивања у којој мери су правила римског права утицала на решења у савременом праву у погледу регулисања института угрожавања лица и имовине постављеним и окаченим стварима.

Образложен предмет истраживања, предложена оквирна структура докторске дисертације, уз указивање на важна практична питања и граничне случајеве, уз анализу ставова домаћих и иностраних аутора, као и уз анализу праксе, указују на озбиљан научни приступ. Циљеви истраживања и хипотезе су јасно постављени и проверавање се кроз добро постављену структуру докторске дисертације. Одабране методе научног

истраживања упућују на озбиљан приступ научног истраживања. Предложена радна библиографија је обимна и одговара постављеној теми истраживања. Поред литературе и римских извора, истраживање обухвата и релевантне домаће и иностране правне прописе као и изабране одлуке надлежних органа, како домаћих тако и иностраних.

Овакав приступ истраживања у предложеној теми докторске дисертације, довешће до одређених резултата. Очекивани научни допринос могао би се свести на упознавање домаће стручне јавности са едиктом *Ne quis in suggrunda*. Едикту и квазиделикту угрожавање пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима није у довољној мери посвећена научна пажња. Постоји само неколико радова који се баве квазиделиктима, али не и искључиво квазиделиктом угрожавање пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима. Поред тога, следећи резултат истраживања би требало да буде одређење времена доношења едикта *Ne quis in suggrunda*. У литератури се то чини на посредан начин уз навођење догађаја и друштвено-економских чинилаца који су утицали на појаву проблема угрожавања пролазника постављањем и качењем ствари на објекте који су имали излаз на прометне улице. Такође, очекивани научни допринос се огледа и у заузимању аргументованих ставова о појединим случајевима, посебно по питању одговорности када од постављених и окачених ствари наступи штета. Такође, очекује се скретање пажње на нека питања која до сада нису у потпуности или у одговарајућој мери обрађена, а која имају и практичан значај када је реч о заштити од угрожавања постављањем и качењем ствари на опасан начин.

На крају, предложена тема докторске дисертације припада области правних наука, ужа научна област Римско право.

3. Мера у којој образложење предмета, метода и циљева уверљиво упућује да је предложена тема од значаја за развој науке

Опредељујући се за тему докторске дисертације „Угрожавање пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима у римском и савременом праву“, кандидаткиња наводи да предложена тема, иако актуелна и подобна за истраживање и детаљну анализу, још увек није привукла одговарајућу пажњу међу домаћим ауторима. У домаћој теорији не постоје радови из римског права који се искључиво баве угрожавањем лица и имовине постављеним и окаченим стварима. Едикт *Ne quis in suggrunda* се углавном разматра приликом анализе квазиделиката, ноксалне одговорности, објективне одговорности и популарних тужби. Приступ парцијалности, али и општости постоји када је реч о радовима, који се у основи баве позитивним прописима наше земље, који су релевантна законска основа за постављени предмет истраживања. Поред тога, врло важан сегмент, који доприноси актуелности и значају теме за истраживање јесте и пракса пасивног држања органа који треба да спроводе норме чији је циљ спречавање угрожавања пролазника постављеним и окаченим стварима.

Пореклом квазиделиката у римском праву бавио се проф. Стојчевић у раду: *Око карактера квазиделиката у римском праву*, *Анали* 3/1955. Исту тематику имао је и рад: *Квазиделикти у римском праву: случај iudex qui litem suam fecit*, аутора Јарамаз Рескушић, И. Симонски Буковски, Д., *Правник* 45/2011. Дело, *Популарне тужбе од римског до савремених права*, Београд 1968, аутора Даниловић, Ј. ће бити од користи и за предложени предмет истраживања. Разлог је карактер тужбе путем које се остваривала заштита у случају угрожавања постављеним и окаченим стварима. *Actio de positis vel suspensis* припадала је популарним тужбама. Питање угрожавања пролазника постављеним и окаченим стварима повезано је и са питањем одговорности. Из тог разлога потребно је испитати примену ноксалане одговорности. У том смислу користиће се радови Полојац, М., и то рад: *Природа ноксалних тужби и ноксалне одговорности*, *Архив за правне и друштвене науке* 55/1999, као и рад: *О две врсте објективне одговорности habitatora из угла преторовог едикта de his qui effuderint vel decierint (Ulpian, 9.3.1.pr-1)*, *Зборник радова*, *Перспективе имплементације европских стандарда у правни систем Србије*, Београд 2011.; Владетић, С., *Примена фидуције код Noxae Deditio*, *Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније*, Крагујевац 2015.

За потпуно сагледавање друштвених прилика у којима је донет едикт *Ne quis in suggrunda*, важни су радови домаћих и страних аутора који се баве развојем римске државе и друштва, условима и свакодневним животом староримских грађана. Од домаћих аутора то су радови: Владетић, С., *Водовод и канализација у старом Риму*, *Право и услуге*, Крагујевац 2012; Владетић С., *Квалитет воде у старом Риму*, *Зборник радова "XXI век услуга и Услужног права"*, Крагујевац 2016.; Станковић Е., *"Јавно здравље" у старом Риму-Closa Maxima*, *Зборник радова "Услуге и одговорност"*, Крагујевац 2017. Од иносотраних радова издвојили бисмо: Havlicek, F. Morcinek, M., *Waste and pollution in the ancient Rome empire*, *Journal of Landscape Ecology*, 3/2016.; Carcopino, J., *La vie quotidienne a Rome- a l' apogee de l' empire*, *Librarie Hachette*, 1939.; Boardman, J., Griffin, J., Murray, O., *The Oxford History of the Classical World- The Roman World*, Oxford 1988; Mommsen, Th., *Römischen Gerschichte I*, Berlin 1881; Robinson, O., *Ancient Rome-City Planning and Administration*, London and New York 1992.

Коначно, из области римског права посебно треба истаћи рад Аличић. С. *Јустинијанова Дигеста девета књига*, из разлога што је реч је о преводу римског извора у коме се налазе одредбе едикта *Ne quis in suggrunda*, којим су регулисани све елементи заштите за случај угрожавања пролазника и њихове имовине постављеним и окаченим стварима.

Између римског и позитивног права значајни су радови који се баве рецепцијом римског права као и његовим значајем за српско право. Даниловић, Ј., *Српски грађански законик и римско право*, Сто педест година од доношења Српског грађанског законика (1844-1994), Београд 1994, затим више радова професорке Станковић, Е: Станковић, Е., *О српском грађанском законик*, Крагујевац 2009. (монографија); Станковић, Е., *Природно право, римско право и кодификације*, *Правни живот* 11/2009; Станковић, Е., *Утицај*

Римског права на кодификације грађанског права, Правни живот 10/2011; Станковић, Е., *О значају римског права за Србију*, Правна мисао у срцу Шумадије, Крагујевац 2012.

Када је реч о позитивном праву наше земље не постоје радови који се у потпуности поклапају са предложеном темом. Углавном постоји исти приступ-парцијалност и кратка указивања о томе да неки институт потиче из римског права. Тако, Станишић, С., у раду: *Прилог расправи о опасним стварима и опасним делатностима*, Бања Лука: Годишњак факултета правних наука у Бањој Луци 3/2013, бави се објашњењем и разграничењем појмова „опасна ствар“ и „опасна делатност“, указује на законодавна решења, ставове правне науке и судске праксе, те ставове аутора у погледу одговорности за штету од опасне ствари и опасне делатности. Аутор прави историјски осврт и налази да корен одговорности у савременом праву потиче из римског права. Међутим, издвојили бисмо рад (монографију) *Појам опасне ствари*, Београд 1975, аутора Костић, Д., у којем се указује да опасна ствар може бити и ствар због положаја који заузима у простору и да историјски узор одговорности за последице од таквих ствари јесу два римска квазиделикта: квазиделикт повреде пролазника избаченим и просутима стварима и квазиделикт угрожавања пролазника постављеним или окаченим стварима. Повезивањем римског права са позитивним правом у домену деликтне и квазиделиктне одговорности чинио је проф. Салма, Ј., у раду: *Одговорност за штету од дејства ствари-деликтна и квазиделиктна одговорност*, Зборник радова Правног факултета, Нови Сад, 43 3/2009.

Сецифичност угрожавања лица и имовине постављеним и окаченим стварима јесте и та што се одговара без обзира на кривицу. Због је важно користити радове који се баве питањем објективне одговорности. Од бројних радова издвојени су: Салма, Ј., *Објективна одговорност у облигационом праву (домен примене у домаћем и управном праву)*, Зборник радова Правног факултета, Нови Сад, 38 (3)2008.; Караникић Мирић, М., *Објективна одговорност за штету*, Београд 2013.

С друге стране, обимна научна грађа постоји када је реч о иностраном праву. Постоје бројни радови, који се баве едиктом *Ne quis in suggrunda*. Од значајних су радови: Melilli, E., D.9.3. *Tutela e Sicurezza Della Circolazione Urbana nel Diritto Romano*, Università degli studi di Milano-Bicocca, Milano 2009 (докторска дисертација), који се бави искључиво трећим поглављем девете књиге Дигеста; Palmirski, T., *Some remarks on Ne quis in suggrunda protectove id positum habeat, cuius casus nocere possit praetor's edict*, *Revue internationale des droits de l'antiquité* L/2003; Watson, A., *Liability in the action de positis ac suspensis*, in *Melanges Philippe Meylan*, vol 1, Lausanne 1963; Wolodkiewicz, W., *Delictum vel effusum oraz positum aut suspensum w prawie rzymskim*, *Czasopismo prawnohistoryczne*, Tom II, zoszyt 2- 1988. Gordon, W., N., *The Actio de Posito Reconsidered*, *Studies in memory of J.A.C. Thomas*, London, 1983; Lozano Corbie, E., *La catio de positis et suspensis y su regimen de la legitimacion*, *Apolinnaris* 54/1981; Barry, N., *An Introduction to Roman Law*, Oxford 1975; Kaser, M., *Roman private law "Romisches Privatrecht"*, London 1968.

Приказ значаја предмета истраживања, поткрепљен ваљаним аргументима доказује значај обраде неведене теме за даљи развој науке. Дефинисан предмет истраживања и постављени циљеви, као и одабрани методи указују да је предложена тема од значаја за

развој науке, јер би допринела расветљавању многих питања која се појављају у домаћој правној науци. Потврђивањем или одбацивањем одабраних научних хипотеза истраживања у предложеној докторској дисертацији указало би се на могуће разрешење појединих дилема које се јављају како у правној науци која се бави римским правом, тако и у правној науци која се бави савременим правом.

4.Образложење теме за израду докторске дисертације омогућава закључак да је у питању оригинална идеја или оригинални начин анализирања проблема

Институт угрожавања пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима настао је у римском праву. Иако се угрожавање пролазника постављеним и окаченим стварима јавило у процесу развоја римске градске средине, са још увек нерешеним питањем стамбеног фонда, лошом инфраструктуром, итд., потреба заштите угрожених пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима није губила на значају. Даљи развој друштва и организовање живота углавном у урбаним срединама и вишеспратницама као стамбеним решењем значило је да се институт угрожавања пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима могао прихватити у свим друштвима. Институт угрожавања пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима, услед рецепције римског права, са извесним особеностима, постао је део савремених правних система.

Међутим, иако је реч о институту који има за циљ да предупреди штету, те да се доследном применом норми омогућава заштита угрожених пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима, примећује се пасивно држање органа који су надлежни да спроводе законске норме. Ако се овоме дода и то да се домаћа правна наука институтом угрожавања пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима није превише бавила, онда се на основу предложене структуре докторске дисертације и образложења предмета истраживања закључује се да се ради о оригиналној идеји и оригиналном начину анализирању проблема.

5. Усклађеност дефиниција предмета истраживања, основних појмова, предложене хипотезе, извора података, метода анализе са критеријумима науке уз поштовање научних принципа у изради коначне верзије докторске дисертације

Предмет истраживања предложене теме докторске дисертације дефинисан је на јасан и недвосмислен начин. У образложењу теме докторске дисертације кандидаткиња указује на одређене теоријске проблеме и практична питања који се појављују у вези са предметом истраживања на основу чега су формулисани циљеви истраживања. На основу постављених циљеви истраживања формулисане су адекватне хипотезе, које су проверљиве и погодне постављеном предмету истраживања. Приликом проверавања постављених хипотеза, а како би се реализовали формулисани циљеви истраживања, кандидаткиња ће користити погодне методе. Поред тога, у циљу свеобухватног сагледавања предмета истраживања, кандидаткиња ће користити бројне изворе података. У складу са постављеним предметом истраживања, користиће се римски извори, адекватна литература домаћих и иностраних аутора, правни прописи и одлуке из праксе релевантних субјеката.

Овакав приступ научног истраживања доводи до закључка да би коначну верзију докторске дисертације одликовала систематичност и прегледност, као и објективан приступ у реализацији постављених циљева.

6. Компетентност ментора

За ментора је предложен др Срђан Владетић, ванредни професор на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу, ужа научна област Римско право. Наставу изводи на предметима: Римско право, Велики правни системи, Реторика (основне академске студије права), Стварна права обезбеђења потраживања у савременим правним системима (мастер академске студије права), Римско право-одабране теме (докторске академске студије права).

Комисија издаваја следеће одабране референце предложеног ментора, уже научне области предложене теме докторске дисертације, који су публиковани у последњих десет година и доказују компетентност ментора у складу са чл. 9 Правилника о пријави, изради и одбрани докторске дисертације, односно докторског уметничког пројекта Универзитета у Крагујевцу:

1. STANKOVIĆ Emilija, VLADETIĆ, Srđan, Univerzalnost pravila Rimskog prava vezanih za institut službenosti. *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Nišu*. ISSN 0350-8501. [Štampano izdanje], 2018, god. LXVII, br. 79, str. 387-398. http://www.prafak.ni.ac.rs/files/zbornik/sadrzaj/ZFull/PF_Zbornik_2018_79.pdf. [COBISS.SR-ID 513483696] **HEIN ONLINE**
2. STANKOVIĆ Emilija, VLADETIĆ, Srđan, Occupatio od rimskog do savremenog srpskog prava. *Правни живот*. - ISSN 0350-0500, 2018, knj. 608, br. 10, str. 487-497. [COBISS.SR-ID 513483440] **M51**

3. VLADETIĆ, Srđan, The rights of the creditor in the case of an unpaid debt at Fiducia cum creditore. *Ius Romanum*, ISSN 2367-7007. [Onlajn izdanje], 2017, br. 2, str.1-8. https://iusromanum.eu/en/ii/2017?p_p_id=56_INSTANCE_n6rnKhKuKLVfD&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-1&p_p_col_pos=12&p_p_col_count=43. [COBISS.SR-ID 513383344] **ERIH PLUS**
4. LABUDOVIĆ Stanković, Jasmina, TODOROVIĆ, Nada, VLADETIĆ, Srđan, Collateral for small and medium-sized enterprises in Serbia. Актуални проблеми економики. - ISSN 1993-6788, 2013, no. 6(144), str. 302-310. <http://eco-science.net/archive2013/255-6144.html>. [COBISS.SR-ID 512911792] **M23**
5. VLADETIĆ, Srđan, Some Remarks on a very first form of protection of Fiducia. U ĐORĐEVIĆ, Slavko (ur.), VLADETIĆ, Srđan, (ur.), LABUDOVIĆ Stanković, Jasmina, (ur.). *Law in the Process of Globalisation : collection of papers contributed on the occasion of 40th anniversary of the Faculty of Law of the University of Kragujevac*. Kragujevac: University, Faculty of Law, 2018, str. 335-349. <http://www.jura.kg.ac.rs/index.php/sr/naslovi.htm>. [COBISS.SR-ID 513445040] **M14**
6. STANKOVIĆ Emilija, VLADETIĆ, Srđan, Августова верска политика. *Српска политичка мисао*, ISSN 0354-5989. Штампано изд., 2014, вол. 46, бр. 4, стр. 181-198. [COBISS.SR-ID 513087152] **M24**
7. ВЛАДЕТИЋ, Срђан, Категорије корисника и сврхе за које се користила вода из римских аквадуката, У: МИЋОВИЋ, Миодраг (ур.). *Савремени правни промет и услуге : [зборник реферата са Међународног научног скупа одржаног 25. маја 2018. године]*. Крагујевац: Правни факултет Универзитета, 2018, стр. 417-422. <http://institut.jura.kg.ac.rs/images/Majsko%20savetovanje/XIV%20Savremeni/3.%20Zbornik.pdf>. [COBISS.SR-ID 513410480] **M31**
8. VLADETIĆ, Srđan, Августово законодавство у погледу управљања водоводима. У: МИЋОВИЋ, Миодраг (ур.). *Услуге и одговорност : [зборник реферата са Међународног научног скупа одржаног 19. маја 2017. године]*. Крагујевац: Правни факултет Универзитета, 2017, стр. 529-536. <http://institut.jura.kg.ac.rs/images/Majsko%20savetovanje/XIII%20Usluge/3.%20Knjiga.pdf>. [COBISS.SR-ID 513320112] **M31**
9. VLADETIĆ, Srđan, Curator aquarum и особље водоводне службе у старом Риму. У: МИЋОВИЋ, Миодраг (ур.). *Услуге и услужна правила : [Зборник реферата са Међународног научног скупа одржаног 13. маја 2016. године, на Правном факултету у Крагујевцу]*. Крагујевац: Правни факултет, Институт за правне и друштвене науке, 2016, Стр. [467] -474. [COBISS.SR-ID 513220272] **M31**
10. VLADETIĆ, Srđan, Управљање водоснабдевањем старог Рима у периоду републике. У: МИЋОВИЋ, Миодраг (ур.). *Услуге и заштита корисника: [зборник реферата са Међународног научног скупа одржаног 8. маја 2015. године, на Правном факултету у Крагујевцу]*. Крагујевац: Правни факултет, Институт за правне и друштвене науке, 2015, Стр. [611]-618. [COBISS.SR-ID 513117104] **M31**

11. VLADETIĆ, Srđan, Улога Агрипе у водоснабдевању старог Рима. У: МИЋОВИЋ, Миодраг (ур.). *Услужни послови : [зборник реферата са Међународног научног скупа одржаног 9. маја 2014. године]*. Крагујевац: Правни факултет, Институт за правне и друштвене науке, 2014, Стр. [477]-484. <http://institut.jura.kg.ac.rs/images/Majsko%20savetovanje/X%20Usluzni%20poslovi/3.%20Knjiga.pdf>. [COBISS.SR-ID 513002416] **M31**
12. VLADETIĆ, Srđan, Основи траста англосаксонског права, *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Nišu*. - ISSN 0350-8501. [Štampano izd.], 2011, књ. 58, стр. 113-126. [COBISS.SR-ID 512714928] **M51**

ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

На основу увида у приложену пријаву теме докторске дисертације и на основу чињеница и ставова изнетих у претходним тачкама Извештаја, Комисија за оцену научне заснованости теме докторске дисертације и испуњености услова кандидата и ментора за израду докторске дисертације доноси следеће закључке:

1. Кандидаткиња Милица Соврлић испуњава све услове предвиђене Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Крагујевцу и Статутом Правног факултета у Крагујевцу, Правилником о пријави, изради и одбрани докторске дисертације односно докторског уметничког пројекта Универзитета у Крагујевцу и Правилником о докторским студијама Правног факултета у Крагујевцу.

2. Тема предложене докторске дисертације припада ужој научној области изабраног студијског програма и научној области за коју је Правни факултет матичан и представља научно релевантну и оправдану област истраживања.

3. Предложена тема докторске дисертације је добро формулисана и образложена, од значаја је са становишта развоја науке и представља оригиналну идеју, те је подобна за обимнију научну обраду у форми докторске дисертације имајући у виду недовољну истраженост и актуелност теме.

4. Предложени ментор, др Срђан Владетић, ванредни професор Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, ужа научна област Римско право, испуњава услове да буде ментор за вођење докторске дисертације у складу са стандардом 9 за акредитацију студијског програма докторских академских студија на високошколским установама и не води више од пет доктората истовремено.

На основу свега наведеног у Извештају, Комисија за оцену научне заснованости теме докторске дисертације и испуњености услова кандидата и ментора за израду докторске дисертације упућује Наставно-научном већу Правног факултета Универзитета у Крагујевцу и Већу за друштвено хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу.

ПРЕДЛОГ

Да донесе одлуку којом се кандидату Милици Соврлић одобрава израда докторске дисертације под називом „Угрожавање пролазника и имовине постављеним и окаченим стварима у римском и савременом праву“.

За ментора се предлаже **проф. др Срђан Владетић**, ванредни професор Правног факултета Универзитета у Крагујевцу.

У Крагујевцу,

08.03.2019. године.

Комисија:

Проф. др Емилија Станковић,
редовни професор Правног факултета
Универзитета у Крагујевцу,
Ужа научна област Римско право

Проф. др Срђан Владетић,
ванредни професор Правног факултета
Универзитета у Крагујевцу,
Ужа научна област Римско право

Проф. др Владимир Вулетич
ванредни професор Правног факултета
Универзитета у Београду,
Ужа научна област Римско право

